

Pět osobností a pět názorů a zamyšlení: Můžeme definovat rozdíl nebo vztah mezi publikem v hledišti a publikem za obrazovkou? Možná ano, někdy totiž vztah definuje jiný vztah.

Zdá se mi, že dnešní divák v čase pandemie připomíná cestovatele, který sleduje filmový dokument o vzdálených krajích, aniž by v nich sám pobýval. Prostě si napustí vanu a už slyší šumění moře. Uzavírá se do snu, ale taky do naděje. A zůstává pořád divákem. Oním cestovatelem prstem po mapě nikoliv volbou, nýbrž z nutnosti. Leda by svoje diváctví zabalil, rezignoval, řekl si: Teď toho diváctví na chvíli nechám a zas se k dívání vrátím, až bude líp. Jenže to divák neudělá. Moc dobře ví, že tím by vlastně spáchal svoji sebevraždu. Skutečný divák nemůže prostě jinak, než být divákem. Za každých okolností. Nemůže se odhlásit, vyškrtnout, zrušit, odložit na neurčito. Stejně jako cestovatel cestuje, i když prší, občas i fouká a taky jsou různá zemětřesení. Ať už přírodní, společenská nebo politická. Divák a tvůrce jsou spojitě nádobou. S divákem do každého počasí přežije i divadlo. Pro divadlo není situace beznadějná, když má svého diváka. A tím se ve virtuálním hledišti má šanci stát celý svět.

Přemýšlím o tom, co by dnešní divák dělal, kdyby ještě neznal internet a počítače? Přeškolil by se na čtenáře? V co by se proměnilo divadlo? - Jsem divák a jsem na to hrdý! Nebojím se o sebe, o svou budoucnost. Pandemie prověřila moje síly a schopnosti. Jsem na sebe pyšný. Jsem totiž schopen napustit si vanu a uslyšet šumění moře. A taky vím, že všechno každopádně jednou dobře skončí. Pojedu zas ke skutečnému moři. A taky do divadla s živými herci, zpěváky, tanečníky a také loutkami. A tam se potkám s ostatními diváky, protože to je možná před monitorem počítače v mém momentálním online bytí to nejvíce frustrující. Ten okruh veřejné samoty. To není nic pro mě, v tom ať se vyžívají herci. Protože já jako divák existuju plnohodnotně jen spolu s ostatními diváky. No ale co když se to všechno přece jenom nevyvine dobře? V tom případě to ještě nejspíš nebude úplné rozuzlení.

Lucie Němečková

Lucie Němečková, divadelní dramaturgyně, publicistka, překladatelka. Ředitelka festivalů Tvůrčí Afrika a Nad Prahou půlměsíc. Působila v Divadle F. X. Šaldy v Liberci, Klicperově divadle v Hradci Králové, Divadle na Vinohradech a Divadle Husa na Provázku. Dlouhodobě se podílela na programu Mezinárodního festivalu Divadlo evropských regionů v Hradci Králové. V současné době je členkou Národního divadla Brno. Zároveň spolupracuje s Mezinárodním knižním veletrhem Svět knihy. Přispívá do Divadelních novin a časopisu pro cizince a o cizincích Slovo. Spoluautorsky připravila s Národním divadlem portrét režiséra Vladimíra Morávka: U nás nudou neumřete (Scéna), je také autorkou knižního rozhovoru s Martinem Stropnickým: Nahoru a dolů (Paseka) a Ladislavem Zemanem: Letem světem (nejen za divadlem).